

Зберігайте спокій та уникайте паніки. Паніка заважає – думати логічно майже неможливо.

Негайно зупиніться й присядьте. І не робіть необдуманих кроків. Думати можна тільки про одне, – як швидше дістатися того місця, звідки ви почали свою подорож.

На знайомій частині шляху пригадайте останню прикмету і постарайтеся

знайти до неї дорогу. Якщо це не вдається, пригадайте знайомі орієнтири, найкраще – залізницю, судноплавну ріку, шосе. Прислухайтеся. За відсутності знайомих орієнтирів, стежок і доріг виходьте до води й ідіть униз за течією. Струмок виведе до більшої річки, ріка – до людей. Якщо орієнтирів немає, залізьте на найвище дерево – вид з висоти допомагає краще зорієнтуватися.

СПОСОБИ ВИЗНАЧЕННЯ СТОРІН ГОРИЗОНТУ

Орієнтування за допомогою компаса: стрілка компаса завжди показує напрям на північ; за положенням Сонця: в основі приблизного визначення лежить врахування часу визначення. При цьому виходять з того, що у північній півкулі Сонце приблизно знаходиться: о 7 годині – на сході, напрям тіні показує на захід; о 13 годині – на південь, тіні від предметів найкоротші і їх напрям завжди показує на північ; о 19 годині – на захід; за Сонцем та годинником – тримайте годинник в горизонтальному положенні, поверніть його так, щоб годинна стрілка була направлена на сонце. Пряма, що ділить кут навпіл між годинною (малою) стрілкою та напрямом від центра годинника на цифру

“1” циферблата, покаже напрям на південь; за Полярною зіркою – напрям на Полярну зірку завжди відповідає напрямку на північ. Знайдіть сузір’я Великої Ведмедиці, яке має вигляд ковша із семи яскравих зірок, а потім подумки проведіть пряму лінію через дві крайні зірки “ковша” і відкладіть на ній приблизно п’ять відрізків, що дорівнюють відстані між двома зірками. Наприкінці лінії і буде зірка, що майже нерухомо “висить” цілий рік над Північним полюсом та показує напрям на північ; за Місяцем. Опівночі у

своїй першій чверті “)” Місяць знаходиться на заході, у повний Місяць – на півдні, в останній чверті “(” – на сході.

Існують і менш точні прикмети, що дозволяють вибрати вірний напрямок.

Мурашники завжди розташовуються з південного боку дерева, пенька або куща. Кора більшості дерев з північної сторони грубіша, іноді покрита мохом; якщо мох росте по всьому стовбуру, його найбільше з північної сторони, особливо поблизу коріння. Річні кільця на пеньку зрізаного дерева розташовані нерівномірно – із південної сторони вони звичайно товщі. Просіки у великих лісових масивах завжди зорієнтовані у напрямку північ-південь або схід-захід.

Правильно користуйтесь вогнем

Вогонь є одним із основних засобів виживання у лісі. За допомогою вогню ви можете зберігати тепло, сушити одяг і подавати сигнали. Завжди тримайте сірники у водонепроникному пакеті.

Захистіть себе від холоду і вологи

Уникайте переохолодження. Воно трапляється, коли людина не звертає уваги на холод та не має відповідного одягу і захисту.

Використовуйте навички та вміння будування схованок (буда, навіс, намет та ін.) або користуйтеся природними печерами. Це допоможе вижити у лісі, забезпечить вам захист і тепло.

Вода важливіша від їжі

Бережіть та економно використовуйте воду. У таких ситуаціях важливішою від їжі є вода.

ГОТУЙТЕСЯ ДО МАНДРІВКИ ЗАЗДАЛЕГІДЬ

Пам'ятайте! Куди б ви не пішли і де б не перебували, ви можете опинитись у екстремальних ситуаціях. Тому: – намагайтеся запам'ятати приблизний свій шлях мандрівки; майте при собі засоби визначення напрямків сторін горизонту; майте одяг придатний для будь-яких

погодних умов; візьміть із собою достатньо їжі, води, сірників, речей та засобів для захисту свого життя.

ПОРАДИ ДЛЯ БАТЬКІВ *Запам'ятайте! Діти повинні знати, що вони не будуть покарані за те, що заблукали. Були випадки, коли діти ховалися від шукачів через те, що боялися бути покараними.*

Навчайте дітей, що потрібно вибрати велике дерево (або якийсь інший об'єкт) біля примітного місця і знаходитися там. Повідомте дітей про необхідність кричати на шуми, що їх лякають. Якщо це звірі, вони самі злякаються й підуть геть.